

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге
Башкарма комитеты

КАРАР

№5

«09» март 2022 ел

**2022-2024 елларга Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге
территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль
программаны раслау турында**

Россия Федерациясе Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә
оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәгә 131-ФЗ
номерлы Федераль закон нигезендә,

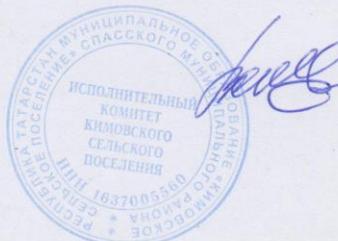
КАРАР ИТӘМ:

1. 2022-2024 елларга - Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге
территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль
программаны әлеге каарга күшүмтә нигезендә расларга.
2. Спас муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына 2022-2024 елларга
Спас муниципаль районының Идел буе авыл жирлеге территорииясендә жирләрдән
файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа чараларын үтәү өчен
бюджет ассигнованиеләрен агымдагы финанслау хисабына каарга тәкъдим итәргә.
3. Спас муниципаль районының Ким авыл жирлеге территорииясендә жирләрдән
файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программаны 2022-2024 елларга
Ким авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында һәм Ким авыл жирлегенең Спас
муниципаль районының рәсми сайтында <http://www.spassriy.tatarstan.ru> һәм
[//http://pravo.tatarstan.ru](http://pravo.tatarstan.ru) законда билгеләнгән вакытта урнаштырырга.
4. Әлеге каар халыкка игълан ителгән вакыттан үз көченә керә.
5. Әлеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

Башкарма комитет житәкчесе

Кимов авыл жирлеге:

В.В. Синчугов

Ким авыл жирлеге Башкарма комитетының 2022 елның 9 мартаңындағы 5 номерлы каарына 1 нче күшымта.

2022-2024 елларга Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа

2022

**Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге территориясендә
2022-2024 елларга жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль
программа паспорты**

Программаның Исеме	2019-2021 елларга Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа
Программа эшләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Жир кодексы.
Программаның заказчылары	Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты.
Программаны әзерләүчеләр	Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты.
Программаны үтәүчеләр	Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты.
Программаның максатлары һәм бурычлары.	<p>Программаның максаты - жирләрне һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны һәм жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәэммин итү, шул исәптән авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның үндышышлылыгын торғызу һәм жирләрне яхшырту өчен.</p> <p>Программаның бурычлары:</p> <ul style="list-style-type: none"> - житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү; - жирләрдән файдалануның һәм саклауның нәтижәлелеген арттыру; - жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыруны тәэммин итү; - яшел утыртмаларны саклау һәм торғызу, - жирләрне инвентаризацияләү.
Программаны тормышка ашыру вакыты	2022-2024 еллар
Күләме һәм финанслау чыганаклары	<p>Программаны финанслау күләме-137,7 мең сум., шул исәптән</p> <p>2022 ел – жирле бюджет акчалары хисабына 45,9 мең сум.</p> <p>2023 ел – жирле бюджет акчалары хисабына 45,9 мең сум.</p> <p>2024 ел – жирле бюджет акчалары хисабына 45,9 мең сум.</p>
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре һәм нәтижәлелек курсәткечләре.	Жирдән файдалануны тәртипкә салу, жирләрдән нәтижәле файдалану һәм аларны саклау, бозылган жирләрне торғызу һәм халыкның экологик иминлеген һәм аның тормыш сыйфатын арттыру.
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру	Программаны тормышка ашыруны Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге башкарма комитеты тикшереп тора.

1. Ағымдагы халәтнен қарастырылған мемлекеттік программаның төмөнкіліктері

Жир-әйләнә-тирең мөхитнен мөһим өлеши, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасылык кичекмәстән яки якын киләчәктә әйләнә-тирең мөхиткә зиян китерәчәк, жирнен өске катламы - туфрак жимерелүгө, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бәтен табигать комплексының экологик начарауына да китерәчәк.

2022-2024 елларга Спас муниципаль районның Ким авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа (алга таба - Программа) икътисадны нығыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәэммин итә торган жирләрдән файдалануның һәм саклауның үнай шартларын булдыруга юнәлтелгән..

Жир фондының зур қуләмнәрен төрле максатларда куллану әйләнә-тирең мөхит экосистемасының барлық буыннарының табигый бәтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дөрес эшләвен бозу, урманны ул, хайваннар дөньясы, жир, экосистеманың бәтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, ача куллану һәм хужасылык караң аның башкара торган функцияләрен бозуга, табигый үзлекләрнен кимүенә китерә.

Жирләрне саклау жирдән нәтижәле файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Ким авыл жирлегенең тотрыкли социаль-икътисадый үсеше һәм анда яшәүчеләрнен экологик яктан имин яшәү проблемалары хәзерге этапта жирләрне саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлеге дәрәҗәсендә жирләрне саклауның һәм файдалануның жирле проблемаларын мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, тулы, комплекслы һәм төпле рәвештә, бүгенге көндә яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә дә.

Жирләрнен экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләнмәгән чүплекләр әйләнә-тирең мөхиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары.

Жирлекләрдән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнен төп принциплары булып тубәндәгеләр тора: Ким авыл жирлеге башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылығы һәм ачыклығы, хисап тотучанлығы һәм контрольлеге, нәтижәлелеге.

Муниципаль программаның максатлары жирләрне пычратуны, ярлылануны, деградацияләүне, бозуны, жирләрне һәм туфракны һәм туфракны юкка чыгаруны, жирне һәм туфракны башка төрле тискәре йогынтыны булдырымый калудан, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәэммин итүдән, шул исәптән авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылығын торғызу һәм жирләрне яхшырту өчен жирләрдән рациональ файдалануны тәэммин итүдән гыйбарәт.

Куелган максатларга ирешү өчен тубәндәгә бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәгә эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрдән файдалану һәм саклау нәтижәлелеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;
- яшел үсентеләрне саклау һәм торғызу;
- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалық эшчәнлегенең башка тискәре (зараарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

3. Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтөлгөн соңғы нәтижәләре һәм программаның нәтижәлелеге күрсәткечләре.

Өлеге программаны гамәлгә ашыру жирләрдән файдалануны тәртипкә салуга ярдәм итәчәк; яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә керту; авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәлерәк файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программаның чарапарын үтәү нәтижәсендә түбәндәгеләр тәэмин итәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфатлы характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

4. Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

Программаны тормышка ашыру срокы-2022-2024 еллар.

5. Муниципаль программаның төп чарапары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм файдалану нәтижәлелеген арттыру буенча чарапар планлаштырылган.

Таблица № 1

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Максат исеме	Бурыч исеме	Төп чарапарның исеме	Башкаручы	Төп чарапарны үтәү вакыты.	Ахыргы нәтижәләр не бәяләү индикатор лары, үлчәү берәмлеге	Индикаторларның әһәмияте.			Финанслау чыганагын курсәтеп финанслау (мен сүм)			Чараны гамәлгә ашыруның турыдан-туры нәтижәсе
						2022	2023	2024	2022	2023	2024	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	
1. Жирләрне һәм туфракны пычрату, бетерү, деградациялә ү, бозу, юкка чыгару һәм башка тискәре йогынтыларны булдырмау һәм бетерү, шулай ук	1.1: Жирләрдән файдалану һәм саклау нәтижәлеле ген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру.	1.1.1. туфракның ундырышлылығын саклау һәм арттыру, жирләрне чүп үләннәре, куаклар һәм вактөякләр үсүдән саклау, жирләрнен торышын начарайтуның башка төрләреннән яклау (фито контроле үткәрү).	Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты	2022-2024	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	137,7	137,7	137,7	жирләрдән экологик системаларны саклауны тәэммин итә торган ысууллар, жирнең чара булу сәләте, хужалық һәм эшчәнлекнең башка төрләрен гамәлгә ашыруның нигезе

жирләрне рациональ файдалануны , шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнеше ндәге жирләрдә туфракның ундырышлыл ығын торғызы hәм жирләрне яхшырту өчен тәэммин итү.		1.1.2. жирләрне пышрату hәм чүпләү нәтижәләрен бетерү (өмәләр үткәрү, чүп-чар чыгару)	Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты	2022- 2024	берәмлек	6	6	6	-	-	-	буларак файдалану.
	1.2 Яшел үсентеләрн е саклау hәм торғызу	1.2.1. табигатьне саклау, торғызы hәм үстерү (агачлар, куаклар утырту)	Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты	2022- 2024	берәмлек	10	10	10	-	-	-	халыкның сәламәтлеге н hәм яшәешен тәэммин итү өчен әйләнә- тирә мохитне саклау, яклау hәм аның шартларын яхшырту.
	1.3: Жирләрне инвентариз ацияләү	1.3.1. буш hәм рациональ булмаган файдаланылмыый торган жирләрне ачыклау hәм аларны үз вакытында хужалык әйләнешенә керту.	Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты	2022- 2024	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	-	-	-	жирләрне дайми рәвештә инвентариза цияләү үткәрү, аларны арендага (милеккә) бирү максатыннан буш hәм рациональ файдаланыл
		1.3.2. жир кишәрлекләрен үз белдеген	Ким авыл жирлеге Башкарма	2022- 2024	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	-	-	--	

		белән алу фактларын ачыклау.	комитеты										мый торган жирләрне ачыклау.
		1.3.3. гражданнарга РФ жир законнарын аңлату.	Ким авыл жирлеге Башкарма комитеты	2022-2024	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	-	-	-		

6. Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэммин итүне нигезләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру жирле бюджет акчалары хисабына күздә тотыла.

2022-2024 елларга муниципаль программаның бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме жирле бюджет акчаларыннан Ким мең сум тәшкил итә.

Спас муниципаль районы Ким авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының шундый ук эш төрләре нигезендә әзерләнгән тәкъдимнәре нигезендә, дефляторлар индексларын исәпкә алыш, финанс ресурсларына ихтыяж билгеләнгән.

Таблица № 2.

Тормышка ашыру еллары	Финанслау күләме - мең сум				
	Барлыгы	финанслау чыганаклары буенча			
		федераль бюджет	республика бюджеты	жирле бюджет	бюджеттан тыш чыганаклар
Муниципаль программаның төп чараплары					
2022		0,0	0,0	45,9	0,0
2023		0,0	0,0	45,9	0,0
2024		0,0	0,0	45,9	0,0
Барлыгы муниципаль программа буенча		0,0	0,0	137,7	0,0

Чараның муниципаль программасын гамәлгә ашыру барышында һәм аларны финанслау күләмнәре, Спас муниципаль районының Ким авыл жирлеге бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алыш, ел саен төзәтмәләр кертергә тиеш.

7. Программаның үтәлешен тикшереп торуны оештыру

Программаны гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору Спас муниципаль районының Ким авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыру турында хисап белешмәләре жирлекнән башкарма комитеты тарафыннан квартал саен Спас муниципаль районы башкарма комитетына һәм Спас муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына 1 нче күшүмтә нигезендә хисап чорыннан соң килүче айның 25 енә кадәр тапшырыла

Тәртипкә 1 нчे күшымта

Форма

Муниципаль программа реквизитлары, тормышка ашыру чоры.	
Хисап бируге оешманың исеме	
Муниципаль программаны раслау түрүндө норматив хоқукий актның исеме	
Форманы төзү өчен жараплы вазыйфаи зат (Ф.и. о., вазыйфасы, элементе өчен телефон).	

Муниципаль программаны 20 елның өчен тормышка ашыру түрүнде хисап

